

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

Bescherm je kind tegen infectieziekten

Bijna 95% van alle kinderen in Nederland is gevaccineerd tegen infectieziekten. Door betere hygiëne, een betere gezondheidszorg én door vaccinaties komt sterfte door infectieziekten gelukkig nog maar weinig voor in Nederland. Het Rijksvaccinatieprogramma voorkomt niet alleen sterfte, maar ook veel ziekte en kans op handicaps.

Wat zijn infectieziekten?

Infectieziekten ontstaan door bacteriën en virussen. Ze zijn in meer of mindere mate besmettelijk. Meestal voel je je door een infectieziekte 'een paar dagen niet lekker'. Als je erger ziek wordt, kan een ziekenhuisopname nodig zijn. Heel soms verloopt een infectieziekte zo ernstig dat je blijvend gehandicapt raakt of dood gaat. Het doel van het Rijksvaccinatieprogramma is om die ernstige complicaties te voorkomen.

Waarom is vaccineren belangrijk?

Met een vaccinatie bouwt je lichaam afweer op tegen ziekmakende virussen en bacteriën. Je bent dan beschermd tegen het krijgen van ernstige ziekte en complicaties. Ook kun je dan anderen niet besmetten. Als er te weinig kinderen zijn gevaccineerd, kunnen bacteriën en virussen zich verspreiden en kunnen ze in korte tijd veel kinderen ziek maken.

Het Rijksvaccinatieprogramma in Nederland

Alle landen van de wereld bieden kinderen vaccinaties aan. Ieder land heeft een eigen vaccinatieschema. In Nederland krijgen kinderen al ruim 60 jaar vaccinaties aangeboden. De vaccinaties beschermen tegen de volgende twaalf infectieziekten:

Difterie

Difterie is een ernstige keelontsteking. Kinderen die difterie hebben, kunnen stikken. Difterie komt in Nederland vrijwel niet meer voor.

Kinkhoest

Kinkhoest veroorzaakt heftige hoestbuien die maanden kunnen duren. Dit is vooral gevaarlijk voor baby's. De hoestbuien kunnen bij hen tot uitputting en hersenschade leiden. Ze kunnen er zelfs aan overlijden. De ziekte verloopt bij gevaccineerde kinderen minder ernstig. Vaccinatie tegen kinkhoest beschermt goed, maar niet volledig en ook niet levenslang. Daardoor komt kinkhoest nog steeds voor in Nederland.

Tetanus

Tetanus leidt tot verkramping van de spieren. Zonder behandeling is tetanus dodelijk. Tetanus is niet besmettelijk. Een kind kan tetanus krijgen als het wordt gebeten door een (huis)dier of als er straatvuil in een wond komt.

Polio

Kinderverlamming of polio leidt tot blijvende verlammingen van benen, armen en/of ademhalingspiers.

Hib-ziekte

De Hib-bacterie veroorzaakt ernstige infecties zoals bloedvergiftiging, hersenvliesontsteking, strotklepontsteking, longontsteking of gewrichtsontsteking.

Hepatitis B

Hepatitis B is een ontsteking van de lever. Als de ziekte niet over gaat, kan door hepatitis B de lever verschrompelen en kan leverkanker ontstaan.

Pneumokokkenziekte

Pneumokokken zijn bacteriën die bloedvergiftiging, ernstige longontsteking en hersenvliesontsteking kunnen veroorzaken. Ook kan een kind doof worden. Het vaccin werkt tegen de meest voorkomende ziekmakende typen pneumokokken.

Bof

Bof is een infectie van onder andere de speekselklieren. Daarom hebben kinderen met bof een dikke wang en nek. Soms ontstaat hersenvliesontsteking.

Mazelen

Mazelen is een vlekjesziekte met hoge koorts en huiduitslag. Vaak ontstaat oorontsteking en soms longontsteking of hersenontsteking die dodelijk kan verlopen. Mazelen is heel besmettelijk.

Rodehond

Rodehond is ook een vlekjesziekte, maar veel minder ernstig dan mazelen. De ziekte is tijdens de zwangerschap gevaarlijk voor de ongeboren baby. De baby kan met ernstige afwijkingen worden geboren. Om te voorkomen dat zwangere vrouwen besmet kunnen raken, worden ook jongens tegen rodehond ingeënt.

Meningokokkenziekte

Meningokokkenziekte wordt veroorzaakt door verschillende typen meningokokbacteriën. Kinderen met meningokokkenziekte krijgen hersenvliesontsteking of bloedvergiftiging die in korte tijd dodelijk kunnen verlopen. Als kinderen herstellen, kunnen ze blijvend last houden van doofheid, leer- en gedragsproblemen. Als gevolg van bloedvergiftiging moet soms een arm of been worden geamputeerd.

HPV

Humaan papillomavirus (HPV) is een groep virussen dat baarmoederhalskanker en andere soorten kanker kan veroorzaken. Ongemerkt raakt bijna iedereen in zijn of haar leven besmet met deze virussen. Het vaccin beschermt tegen 2 typen HPV die samen ongeveer 70% van de gevallen van baarmoederhalskanker veroorzaken.

Welke vaccinaties krijgt mijn kind?

Inenting 1
 Inenting 2

6-9 weken

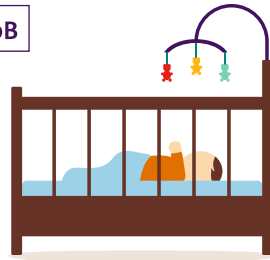
DKTP-Hib-HepB

Pneu

3 maanden

DKTP-Hib-HepB

4 maanden

DKTP-Hib-HepB

Pneu

11 maanden

DKTP-Hib-HepB

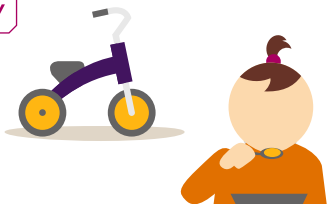
Pneu

14 maanden

BMR

MenACWY

4 jaar

DKTP

9 jaar

DTP

BMR

12/13 jaar* (2e inenting half jaar later)

HPV

HPV

Betekenis afkortingen

D Difterie
 K Kinkhoest
 T Tetanus

P Polio
 Hib Haemophilus influenzae type b
 HepB Hepatitis B

Pneu Pneumokokken
 B Bof
 M Mazelen

R Rodehond
 MenACWY Meningokokken ACWY
 HPV Humaan Papillomavirus

* Alleen voor meisjes

Wanneer krijgt mijn kind de vaccinaties?

Als een kindje tussen de 6 en 9 weken oud is, krijgt het de eerste twee vaccinaties. Het immuunsysteem kan op die leeftijd al goed reageren. De momenten van de vaccinaties zijn zo gekozen dat ze de beste bescherming bieden. Juist heel jonge baby's zijn erg kwetsbaar voor infectieziekten zoals kinkhoest. Meestal krijgt een kind twee prikken per keer. De vaccinaties worden gegeven in het bovenbeen of de bovenarm.

Mijn kindje is ziek. Kan het gevaccineerd worden?

Is je kindje ziek of gebruikt het medicijnen, overleg dan met de jeugdarts of verpleegkundige. Soms is het verstandig de vaccinatie even uit te stellen.

Zijn vaccins veilig?

Het is begrijpelijk dat ouders zich afvragen wat er in een vaccin zit en of ze veilig zijn voor hun kindje. Voordat een vaccin mag worden gebruikt, is het uitgebreid getest, net als bij andere medicijnen. Alleen als duidelijk is dat een vaccin werkt en veilig is, mag het aan kinderen gegeven worden. Ook tijdens het gebruik wordt de veiligheid van vaccins in de gaten gehouden, niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld.

Op de website van het Rijksvaccinatieprogramma kun je lezen welke bestanddelen er in een vaccin zitten. Ook de bijsluiters van de vaccins die in het Rijksvaccinatieprogramma gebruikt worden, zijn via de website te vinden.

Bijwerkingen van vaccinaties

Bijwerkingen zijn voor het kindje en de ouders vervelend. Sommige ouders zijn bezorgd over de bijwerkingen. Vaccinaties hebben vaak bijwerkingen omdat ze de afweer van het lichaam aan het werk zetten. Deze bijwerkingen zijn doorgaans mild en gaan vanzelf over. De meeste bijwerkingen beginnen op de dag dat de inenting is gegeven. De vaccinatie tegen bof, mazelen en rodehond, de BMR-prik, geeft pas na vijf tot twaalf dagen na de prik bijwerkingen. Een lichte koorts kort na de vaccinatie komt het meest voor. Ook de plek waar de prik is gegeven, kan wat rood of dikker worden.

Tips bij bijwerkingen

- Bij koorts is voldoende drinken heel belangrijk
- Bij jonge baby's helpt knuffelen en afleiding als ze hongerig zijn
- Als een kind pijn of koorts heeft, kan paracetamol helpen. Kijk op de bijsluiter hoeveel je kindje mag hebben
- Het is beter de arm of het been waarin gevaccineerd is, niet te veel aan te raken. Dat kan de pijn verergeren

Als je je zorgen maakt omdat je kindje heel erg ziek is of na enkele dagen nog hangerig of koortsig blijft, is het verstandig de huisarts te bellen en te overleggen.

Bijwerking melden

Je kunt een bijwerking van een vaccinatie melden bij de arts of verpleegkundige die de vaccinatie gegeven heeft. Zij geven de bijwerking dan door aan Bijwerkingencentrum Lareb. Je kunt ook zelf bij Lareb de bijwerking melden. Dat kan ook via de site van het Rijksvaccinatieprogramma.

Gegevens over de vaccinatie

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu, RIVM, informeert ouders over de vaccinaties. Kort na de geboorte krijgen ouders een set met inentingskaarten voor alle inentingen totdat het kind 14 maanden is. Als een kind 4 en 9 jaar is, ontvangen ouders opnieuw een uitnodiging voor een volgende vaccinatie. Meisjes krijgen als ze 12 jaar zijn ook een uitnodiging voor de vaccinaties tegen baarmoederhalskanker.

De vaccinaties worden op drie plaatsen vastgelegd: in het dossier van de jeugd-gezondheidszorg, op het vaccinatiebewijs van het kind en landelijk bij het RIVM. Het RIVM gebruikt de gegevens om de kwaliteit van het programma continue te meten, om herinneringen te kunnen sturen, om kopieën van het vaccinatiebewijs te kunnen verstrekken en om vast te stellen welk percentage van de kinderen in Nederland ingeënt is. Als een infectieziekte uitbreekt, is het namelijk heel belangrijk om te weten hoeveel kinderen beschermd zijn, zodat duidelijk wordt of er kans op verspreiding is en of speciale overheidsmaatregelen nodig zijn.

Meer weten?

Op de website van het Rijksvaccinatieprogramma vind je veel meer informatie over de verschillende infectieziekten, vaccinaties en bijwerkingen. Ook kun je lezen hoe onderzoek naar bijwerkingen plaatsvindt en hoe een bezoek aan het consultatiebureau gaat.

Website: Rijksvaccinatieprogramma.nl

Dit is een uitgave van:

**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**

Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
www.rivm.nl

april 2018

De zorg voor morgen begint vandaag